

Ötven sor

De sokan próbáltak már recepteket adni az érvényesülésre! S mégsem írhatók fel a precíz szabályok. Ezért hallunk pro és kontra érveket, ellentétes előjelű karriertörténeteket. Az

érvényesülés útjai

most sincsenek rózsafüzérekkel díszítve, néha aláaknázottak, máskor drótkadályokkal nehezítettek. Ez a csokor a tisztelet és bosszúság egyidejű szálait csomózza egybe.

Felvételük táján szinte folyamatosan csörög a telefon az igazgató szobájában. Kissé ironikus mosollyal sorjáztatja a nevetek jegyzetfüzetébe. A névsorból kitelne egy külön osztály. Talán egyszer meg lehetne próbálni. Különösen a szülői munkaközösség tevékenységéhez fűznék nagy reményeket.

Már főiskolás korában kitűnt szorgalmával, tehetségével. Mégis óriási vargabetűt kellett leírnia, amíg több mint egy évtized múltával méltó helyére, az egyetemre került, ahol most adjunktus, és kandidátusi disszertációján dolgozik. Mikor végzett — mivel férje Szegeden dolgozott — csak óvónőként maradhatott a városban. Ő ezt is komolyan csinálta, elvégezte az óvónőképzőt, majd egy grádicsfok után a tanítóképzőt. (Mindezt tanári diplomával a zsebében!). Aztán persze az egyetemet is. Gyerekek és család mellett. Könnyű volna az elintézés: no lám, az igazi érték mégis győzedelmeskedik. De milyen áron?!

A divatos festő vernisszája igazi szenzáció a kisváros langyosodó állóvízében. A délutáni sétálóutcán estélyi ruhás hölgyek, mindenki a legszebb mosolyt hozta magával. Sikk érdeklődni, vásárolni, bennfent lenni. A minden sorát százszor megrágó költő rezignáltan számol: „Vajon, soronként tízförintos áron, mekkora poémát kellene egybefércleni, hogy megvehessek egyetlen festményt?”

A falut egyetlen keskeny út köti az ország vérkeringéséhez. Ebből a valóságosan és jelképesen is elzárt faluból mégis egyre erőteljesebben hallatja hangját egy fiatal művész, aki végül is tagja lett a Művészeti Alapnak, akinek odafigyeltek tudományos illusztrációira, aki újabban zománcal is foglalkozik, s megbízásokat is kap. Sokszoros bizonyítási eljárások, kitartás és szorgalom eredményeképp.

Mesélik, hogy egy felsőoktatásban dolgozó tanár cikket publikált az egyik szaklapban. Egy tiltakozás derített fényt a svindlire; a dolgozat egy külföldi tudományos folyóiratban megjelent cikk pontos fordítása volt. Az ügy érintettje, s néhány kollégája állítólag nem érinti, miért is kell akkora feneket keríteni a dolognak?

Orvosegyetemünkön hat vezető professzor készülődik a megérdemelt pihenésre. Nagy vérvesztéség! — sóhajtanak egyesek. Óriási lehetőség! — vélekednek mások. Pedig csak az élet természetes rendje, generációváltás. A felelősség óriási, hisz a mostani döntéseken is múlik az egyetem jövője.

Bizunk abban, hogy a hosszú távú jövőt a valós értékek, s nem a kontraszelekció jelöli ki.

Tandi Lajos

Velencei nyár

Elkészült a Velencei-tó nyári kulturális és sportrendezvényeinek programja. Az idén június 22-től augusztus 20-ig tartó velencei nyár harmincnél több szórakoztató, és harminc zenei, képzőművészeti rendezvényre invitálja az üdülőket, a tó partján pihenőket. A tárlatok sorát Szabó Miklós képzőművész alkotásainak kiállításával nyitják meg. Ezt követően több Fejér megyei képző-, illetve népi és iparművész kap bemutatkozási lehetőséget.

A szórakoztató műsorok közül nagy érdeklődésre tarthat számot a minden évben megrendezésre kerülő nadapi sváb bál, a hagyományos lovasparádé, a hétvégekre tervezett könnyűzenei koncertek, a martonvásári Beethoven-hangverseny-sorozat. A sportesemények közül kiemelhető az augusztusi vitorlás Cadet-világverseny, az agárdi MEDOSJ Sportegyesület vitorlásversenye.

Csokonai napok

Az idén április 28–30. között rendezi meg a csurgói Csokonai Vitéz Mihály Gimnázium és Óvónői Szakközépiskola a hagyományos Csokonai-diákszinjátzó napokat. A kétvétenként sorra kerülő eseményen tizenhat gimnázium és szakközépiskola diákszinjátsoi vesznek részt. A többségük magyar műveket, vagy saját feldolgozású iskolai témákat ad elő. A fiatalok megkoszorúzzák Csokonai szobrát. A találkozók alkalmából rendezendő tudományos ülésszakon a Csokonai-kutatás újabb eredményeit vitatják meg.

Joó Ete

Extra méretű kötetek új helyen

Költözéskronika

Szorgos hetet tudnak maguk mögött a Somogyi-könyvtár költöztetők. Ez volt immár a harmadik hét, amelynek minden napján, reggeltől estig figyelem-összpontosítás, fizikai és szellemi erónlét kívántatott meg a könyvtárosoktól. Mit mondjak, nem irigylem őket. A megfeszített munkának ráadásul egy kevésbé látványos szakaszához érkeztek: könyvhegyeket mozgatnak meg, és — úgy látszatra — mégis lassacskán üresednek a régi házban a raktárpólcok. Mert a nagyságrend szerint sorbarendezett kötetekből igen-igen sok fér a szürke vaspólcokra! Eleve úgy szerkesztették ezeket az állványokat, hogy minden milliméternyi helyet ki lehessen használni. S e könyvfalak megmozdításához bizony sok-sok kézre van szükség.

Mindenestre az elmúlt héten az extra méretű könyveket költöztették, és a régi raktár többi kötetét. A raktározás rendje szerint itt betűk jelölik az egyes szakokat, a „J”-betűs az utolsó; és már csak a „G”, „H”, „I”, „J” jelzetűek várnak a sorukra, az összes többi átvitték. Pedig keddtől csak egy katonai teherautóval dolgozhattak. Hogy a költözködés folyamatosan, ütemesen halad-

hasson, kénytelenek voltak teherautókat is igénybe venni.

Közben folytatódott a Somogyi-émlékszaoba könyvanyagának kiválogatása és átszolgáltatása is. Folyamatosan szerelik le a Salgó-emeleket. Az új épület földszintje, első és második emelete pedig egyre inkább fölveszi „könyvtármagját”. Lázás munka folyik a gyermek- és a művészeti részlegben, dolgoznak már az adminisztrációs pulnán — amit lehet, előre.

Ezúttal 14 társadalmi munkás brigád segített: a megye más könyvtáraiból érkezett szakmabeliek építették a katalógust, a többiek — a DÉLÉP, a konzervgyár, a deszki kórház, a Bartók művelődési központ, a szalámigyár, a gumigyár, az NKfV, a Déri Miksa szakközépiskola dolgozói — a polcokat szerelték, vagy takarítottak.

*

Most jelent meg a Csongrád megyei Könyvtáros új száma. A közművelődési, felsőoktatási és iskolai könyvtárosok híradójában a megnyitásiának centenáriumi távlaty ünneplő Somogyiról szól több tanulmány. Bezeredy István, aki 1956-tól 1973-ig volt igazgató, és a 100 éves történetet alaposan ismeri, a megnyi-

tás ünnepét, az 1883 októberi „királynapok” történetét írja le. Fülöp Géza tanácsvezető egyetemi docens a hazai városi könyvtárügy történetébe ágyazva vizsgálja a szegedi intézmény jelentőségét. Beke Margit, az esztergomi Primási Levéltár igazgatója tavaly októberben, az Országos Széchényi Könyvtárban rendezett centenáriumi emlékülésen tartott előadást az alapító Somogyi Károlyról; ezt a tanulmányt is közli a Híradó. Péter László az általa szerkesztett, a centenáriumi készített tanulmánykötetet ismerteti: „A Somogyi-könyvtár száz éve” című kiadvány hamarosan elhagyhatja a nyomdát. Már az új épületről is olvashatunk ismertetőt — képzeletbeli látogatás leírását. Kell ez a kalauz, hiszen hamarost tényleg be-léphetünk az üvegajtókön.

Igen gazdag a periodika „Módszer” rovata. A Somogyi költözését megelőzte az állomány ellenőrzése, s ennek a hatalmas munkának (1953-ban volt utoljára, az sem teljes) néhány tapasztalatát adja közre dr. Csúri Károlyné, Rácz Béláné, Szabó Éva és Szentirmai László folytatják a hallgatók könyvtárlátogatási szokásainak elemzését.

S. E.

Átszervezik a megyei pedagógiai intézményeket

Folyamatosan átszervezik és egységesítik a megyei pedagógiai intézményeket. Erről, s a kialakítandó új intézetek feladatairól tájékoztatták a Művelődési Minisztériumban az MTI munkatársát. A tárca illetékesei szerint a sokrétű iskolai nevelő-oktató tevékenység irányításának továbbfejlesztése tette szükségessé, hogy — a már korábban kialakult megyei pedagógiai intézmények és szervezettek ésszerű integrálásával — minden megyében pedagógiai intézeteket hozzanak létre.

A megyei továbbképző intézmény, az állaválasztási tanácsadó, az állandó áttekintő bizottság, a nevelési

tanácsadó és a szakfelügyelet összevonásával kialakítandó új pedagógiai intézet a megyei tanács önálló nevelési intézménye lesz. Elemzi és értékei majd a köznevelési intézmények szakmai színvonalát, eredményességét, sajátos eszközökkel segíti azok fejlődését és speciális pedagógiai szolgáltatásokat végez. Részt vesz a művelődési szakigazgatási szerv szakmai irányító munkájában, és a területi döntések előkészítésében. Az intézmény feladata lesz — egyebek között — kutatási programok, fejlesztési javaslatok kidolgozása, mind az intézmények, mind pedig az irányító szervek számára. Segítségnyújtanak majd a pedagógiai közösségek kialakulásához, az iskolák pedagógiai önállóságának kibontakoztatásához.

A központi ajánlások és a helyi igények alapján tervezni, szervezni, irányítani fogja a pedagógusok továbbképzését. Tartalmi és módszertani ajánlásokkal, bibliográfiákkal, az előadók, foglalkozásvezetők felkészítésével kívánják emelni az iskolákban a továbbképzés színvonalát. Terjesztői

akarnak lenni a jó és eredményes nevelési-oktatási módszereknek, a kiváló munkát végző pedagógusok, nevelőközösségek tapasztalatainak.

Az intézetek munkatársai pedagógiai, pszichológiai alapokra építve, ehhez illeszkedő módszerekkel és eljárásokkal fogják majd segíteni a 3–18 éves gyermekek egészséges személyiségfejlődését, a társadalomba való beilleszkedését, a család és az iskola eredményesebb együttműködését. Bekapcsolódnak a gyermek- és ifjúságvédelmi munkába is.

A pedagógiai intézet igazgatóját — a művelődési miniszter előzetes véleménye ismeretében — a megyei tanács művelődési osztályvezetője fogja kinevezni. Az igazgatói állást pályázat útján kell majd betölteni.

A Művelődési Minisztérium illetékesinek véleménye szerint csak az új intézmények nyújthatnak garanciát arra, hogy a közoktatás hosszú távú fejlesztési terve szakszerűen, eredményesen és maradéktalanul megvalósul az iskolákban.

(MTI)

Ipari formatervezési pályázat

Az Alkotó Ifjúsági Egyesülés, a Magyar Iparjogvédelmi Egyesület, az OMFB Ipari Formatervezési Tanácsa, az MTESS innovációs köre, a Magyar Kereskedelmi Kamara Ipari Formatervezési Tájékoztató Központja és a GERNALART pályázatot hirdető vállalat szakemberek számára. Olyan konstruktőrök, technológusok, ipari formatervezők pályaműveit várják, akik megvalósított termékek, vagy esetek leírása-

val, bemutatásával bizonyítják: miként segítette az ipari formatervezés alkalmazása a termékek versenyképességét, jövedelmezőségét, a vállalat gazdaságkodását.

A jelítség pályaműveket két példányban kell eljuttatni az OMFB Ipari Formatervezési Tanácsához (1374 Budapest, Pf. 565.) május 15-ig. A legfeljebb hat oldal terjedelmű dolgozatokhoz kell borítékban mellékelni azt a beküldő adatait.

Német kórusok Szegeden

Még alig fejeződtek be az ifjúsági kórushangversenyek Szegeden és megyeszerte, még fülünkben csengenek a fesztiválok záró összkari számok, amikor ismét szinte minden napra jut komolyzenei rendezvény, sőt, mint ez esetben is, a modern zene hete rendezvényssorozat mellett külföldi kórusokat hallhattunk a Tisza Szálló nagytermében. Különös jelentősége e hangversenynek, hogy először szerepelt Szegeden nyugatnémet ifjúsági kórus. A Juhász Gyula Tanárképző főiskola vendégeként egyhetes tapaszlatcserére és hangversenyre érkezett az Emsdetteni Jugendchor és Junger Chor, Dirk von der Ehe zeneiskolai igazgató, karnagy vezetésével.

A kapcsolatot Neerpeltben, nemzetközi versenyen kezdődött a Tömörkény Gimnázium kórusával, majd Kölnben folytatódott a tanárképző női karával, s mivel mindkét kórus karnagya dr. Mihálka György főiskolai tanár, a kapcsolatot tovább erősödött, kölcsönös meghívások után került sor erre az egyhetes közös felkészülésre, próbákra, tapaszlatcserére. Dirk von der Ehe karnagy érdeklődése a Kodály-módszer iránt még tartalmasabbá tette itteni tartózkodásukat.

Örvendetes tény, hogy a hangverseny rendkívül nagy érdeklődés mellett zajlott le, a terem jóval a kezdés előtt zsúfolásig megtelt. A Jugendchor kezdte megilletődése után feloldódott, színes műsorukat hajlékony dallamformálással, hangulatosan szólaltatták meg. Hangvételük mindig mérték-tartó, de a ritkán hallható

fortéjuk kultúrált, szép csengésű.

Még nagyobb élményt nyújtott a Junger Chor műsora. Valamennyi számukat a szép zenei megoldás, ihletett, átélte előadás jellemezte. Közülük is kiemelkedett Friedrich Rademacher: Egy kis felhőjének kidolgozott előadása. Nagy sikere volt Arne Mellnäs: Aglepta című modern hangvételű kórusművének is.

A tanárképző főiskola női karát dr. Mihálka György dirigálta, zongorán Maczelka Noémi főiskolai tanársegéd működött közre. A kórus számos kitüntetés birtokosa: Kiváló együttesi cím, a Népművelési Intézet Nívódíja, s legutóbb a BBC díját is átvették. Utolsó minősítése „Kiemelt hangversenykórus” kategóriát kapott. Most is nemzetközi versenyre készülnek, a belgiumi Neerpeltbe utaznak, s ebből a műsorból adtak ízelítőt.

Pászti Miklós: Pueri Hebraeorumának előadása szép indításával, nagy ívű építkezésével tűnt ki. A kórus hangzása rendkívül kiegyensúlyozott, dinamikai skálájuk igen széles. Franz Schubert: Gott, meine Zuversichtje nagyszerű formálásával, tempóváltásával emelkedett ki. Kocsár Miklós: Nagy László: „Ó, havaserdő némasága” szoprán szólója (Kléner Judit), a kórus színgazdagsága, a csúcsok és mélypontok szép megformálásával marad emlékeztetés. Karai József—Beney Zsuzsa: Éjszaka című művének előadásában bravúros volt a prózai és énekelt szakaszok biztos váltása. Műsoruk zárószáma Vántus István—

Nagy László: Tűz című szerzeménye volt, érett zeneiséggel, megérdemelt közönségsikerrel. A színvonalas, jól sikerült hangverseny a részt vevő kórusok összkari számaival zárult, majd műsoron kívül közös énekléssel folytatódott a Juhász Gyula Művelődési Központban.

Joó Ete

Statisztikai zsebkönyv

Megjelent a Magyar Statisztikai Zsebkönyv, amely átfogó képet nyújt az ország társadalmi, gazdasági és kulturális életéről.

A népmozgalmi adatok tanúsága szerint 1984. január 1-én az ország lakosságának száma 10 millió 679 ezer volt, 21 ezerrel kevesebb, mint egy évvel korábban. Tavaly 75,978 házasságot kötöttek, valamivel többet mint a megelőző esztendőben, de tovább növekedett a válások száma is. A nők születéskor várható élettartama évről évre egyenletesen emelkedik, jelenleg 73,7 év. A férfiak átlagéletkora 66,1 év, ami ugyan növekedést jelent az előző két évhez képest, de alacsonyabb, mint 1960-ban, vagy 1970-ben volt.

Az oktatásügyi adatok szerint az általános iskola után a tanulók 92,6 százaléka tanul tovább, 44,1 százalékuk szakmunkásképzőben, 2,8 százalékuk közép-fokú szakiskolában, 25,3 százalékuk szakközépiskolában, 20,4 százalékuk pedig gimnáziumban. A felsőfokú

tanintézményekben összesen 25 570-en szereztek oklevelet, 55,9 százalékuk nő. A legtöbben — 6861-en — műszaki főiskolákban és egyetemeken kaptak diplomát — a legkevesebben — 81-en — pedig az állatorvosi egyetemen.

A közművelődési statisztika szerint tavaly 7600-féle könyvet adtak ki, ennek csaknem fele szakmai, több mint ezer az ismeretterjesztő mű, s mintegy 1300 a tankönyv. A kiadott könyvek példányszáma megközelíti a százmilliót. A műzeumok száma 557, közülük Budapesten található 64. A múzeumokat 18,5 millióan látogatták, a legtöbben — több mint egymillióan — a Magyar Nemzeti Galériát keresték fel. A múlt évben 193 új játékfilmet mutattak be az országban, ebből 26 itthon készült, 87 a szocialista országokból, 80 pedig a világ más tájairól érkezett. A filmeket 69 millióan nézték meg, valamivel kevesebben, mint egy évvel korábban.